

2022/2026(INI)

24.10.2022

UDTALELSE

fra Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender

til Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender

Vejen til lige rettigheder for personer med handicap
(2022/2026(INI))

Ordfører for udtalelse: Jordi Cañas

PA_NonLeg

FORSLAG

Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender opfordrer Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende forslag i det beslutningsforslag, det vedtager:

- der henviser til artikel 2 og artikel 3, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 2, 9, 10, 19 og artikel 216, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF),
- der henviser til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (chartret), navnlig artikel 3, 15, 20, 21, 23, 25, 26 og 47,
- der henviser til den europæiske socialpagt, navnlig artikel 15,
- der henviser til den europæiske søjle for sociale rettigheder, navnlig princip nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11, 14 og 17,
- der henviser til FN's 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling og til dens mål for bæredygtig udvikling (SDG), navnlig mål 1, 8 og 10,
- der henviser til FN's konvention om rettigheder for personer med handicap (CRPD), dens valgfrie protokol og dennes ikrafttræden i EU den 21. januar 2011 i henhold til Rådets afgørelse 2010/48/EF af 26. november 2009 om Det Europæiske Fællesskabs indgåelse af De Forenede Nationers konvention om handicappedes rettigheder¹,
- der henviser til de generelle bemærkninger fra FN's komité for rettigheder for personer med handicap om gennemførelsen af CRPD, navnlig generel bemærkning nr. 2 af 22. maj 2014 om tilgængelighed, generel bemærkning nr. 3 af 25. november 2016 om kvinder og piger med handicap, nr. 4 af 25. november 2016 om retten til inklusiv uddannelse, generel bemærkning nr. 5 af 27. oktober 2017 om en selvstændig tilværelse og deltagelse i samfundslivet, nr. 6 af 26. april 2018 om ligestilling og ikke-forskelsbehandling, og nr. 7 af 9. november 2018 om deltagelse af personer med handicap, herunder børn med handicap, gennem deres repræsentative organisationer,
- der henviser til de afsluttende bemærkninger fra handicapkomitéen af 2. oktober 2015 om Den Europæiske Unions indledende rapport og listen over problemer, som handicapkomitéen fremlagde den 20. april 2022 forud for indgivelsen af Den Europæiske Unions anden og tredje periodiske rapporter,
- der henviser til verdenserklæringen om menneskerettigheder,
- der henviser til FN's konvention om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder,
- der henviser til Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet (Istanbulkonventionen),

¹ EUT L 23, 27.1.2010, s. 35.

- der henviser til den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder (den europæiske menneskerettighedskonvention),
- der henviser til Europa 2020-målet for fattigdom, Portoerklæringen, Kommissionens meddelelse af 4. marts 2021 med titlen "Handlingsplan for den europæiske søjle for sociale rettigheder" (COM(2021)0102) og dens mål for 2030 vedrørende bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse,
- der henviser til Rådets direktiv 2000/43/EF af 29. juni 2000 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse²,
- der henviser til de forordninger, som fastlægger reglerne for EU's finansieringsprogrammer under den flerårige finansielle ramme, navnlig Den Europæiske Socialfond, ungdomsbeskæftigelsesinitiativet, Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne, Erasmusprogrammet og Fonden for Retfærdig Omstilling, som alle sammen yder finansiell EU-bistand for at forbedre situationen for personer med handicap,
- der henviser til Rådets direktiv 2000/78/EF af 27. november 2000 om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv³ (direktiv om ligebehandling på beskæftigelsesområdet),
- der henviser til Kommissionens henstilling (EU) 2018/951 af 22. juni 2018 om standarder for ligestillingsorganer⁴,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/882 af 17. april 2019 om tilgængelighedskrav for produkter og tjenester⁵ (den europæiske retsakt om tilgængelighed),
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/2102 af 26. oktober 2016 om tilgængeligheden af offentlige organers websteder og mobilapplikationer⁶ (direktivet om webtilgængelighed),
- der henviser til Kommissionens forslag af 2. juli 2008 til Rådets direktiv om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering (COM(2008)0426) og Parlamentets holdning hertil af 2. april 2009⁷,
- der henviser til sin beslutning af 29. november 2018 om handicappede kvinders situation⁸,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 3. marts 2021 med titlen "En Union med lige muligheder: Strategi for rettigheder for personer med handicap 2021-2030"

² EFT L 180 af 19.7.2000, s. 22.

³ EFT L 303 af 2.12.2000, s. 16.

⁴ EUT L 167 af 4.7.2018, s. 28.

⁵ EUT L 151 af 7.6.2019, s. 70.

⁶ EUT L 327 af 2.12.2016, s. 1.

⁷ EUT C 137E af 27.5.2010, s. 68.

⁸ EUT C 363 af 28.10.2020, s. 16.

(COM(2021)0101) og navnlig de seks flagskibsinitiativer,

- der henviser til Kommissionens meddelelse af 15. november 2010 med titlen "Den europæiske handicapstrategi 2010-2020: et nyt tilsagn om et Europa uden barrierer" (COM(2010)0636),
- der henviser til arbejdsdokument af 2. februar 2017 fra Kommissionens tjenestegrene med titlen "Statusrapport om gennemførelsen af den europæiske handicapstrategi" (2010-2020) (SWD(2017)0029),
- der henviser til Kommissionens pilotprojektinitiativ fra 2016-2018 i otte medlemsstater om et EU-handicapkort og studiet fra 2021 med en vurdering af gennemførelsen af pilotprojektet for EU-handicapkortet og de tilhørende ydelser,
- der henviser til Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse med titlen "Udformning af EU's dagsorden for rettigheder for personer med handicap 2020-2030 – et bidrag fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg"⁹,
- der henviser til arbejdsdokument af 20. november 2020 fra Kommissionens tjenestegrene om evalueringen af Den Europæiske Unions handicapstrategi 2010-2020 (SWD(2020)0289),
- der henviser til Kommissionens beretning om gennemførelsen af direktivet om racelighed og direktivet om ligebehandling på beskæftigelsesområdet (COM(2021)0139),
- der henviser til sin beslutning af 18. juni 2020 om EU's handicapstrategi efter 2020¹⁰,
- der henviser til sin beslutning af 10. marts 2021 om gennemførelse af Rådets direktiv 2000/78/EF om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv i lyset af CRPD¹¹,
- der henviser til Eurofound's publikation fra 2021 med titlen "Disability and labour market integration: Policy trends and support in EU Member States (handicap og integration på arbejdsmarkedet: politiske tendenser og støtte i EU's medlemsstater),
- der henviser til sin beslutning af 7. april 2022 om EU's beskyttelse af børn og unge, der flygter på grund af krigen i Ukraine¹²,
- der henviser til sin beslutning af 19. maj 2022 med titlen "De sociale og økonomiske konsekvenser for EU af den russiske krig i Ukraine – styrkelse af EU's handleevne"¹³,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 9. december 2021 med titlen "Opbygning af en økonomi, der tjener alle: en handlingsplan for den sociale økonomi" (COM(2021)

⁹ EUT C 97, 24.3.2020, s. 41.

¹⁰ EUT C 362 af 8.9.2021, s. 8.

¹¹ EUT C 474 af 24.11.2021, s. 48.

¹² Vedtagne tekster, P9_TA(2022)0120.

¹³ Vedtagne tekster, P9_TA(2022)0219.

0778),

- der henviser til Eurofound's publikation fra 2022 med titlen "People with disabilities and the COVID-19 pandemic: Findings from the Living, working and COVID-19 e-survey" (personer med handicap og covid-19-pandemien, resultater af e-undersøgelsen om liv og arbejde og covid-19),
 - der henviser til FN's konvention om barnets rettigheder,
 - der henviser til FN's 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling, navnlig verdensmål 8 for bæredygtig udvikling "Vi skal fremme vedvarende, inklusiv og bæredygtig økonomisk vækst, fuld og produktiv beskæftigelse samt anstændigt arbejde til alle",
 - der henviser til Eurofound's publikation fra 2018 med titlen "The social and employment situation of people with disabilities" (den sociale situation og beskæftigelsessituationen for personer med handicap),
 - der henviser til sin beslutning af 29. april 2021 om den europæiske børnegaranti¹⁴,
 - der henviser til Rådets henstilling (EU) 2021/1004 af 14. juni 2021 om oprettelse af en europæisk børnegaranti¹⁵,
 - der henviser til undersøgelse fra Europa-Parlamentets Temaafdeling C fra september 2017 med titlen "Inclusive education for learners with disabilities"¹⁶ (inklusive undervisning for elever med handicap),
 - der henviser til sine beslutninger af 7. oktober 2021 med titlen "Beskyttelse af personer med handicap gennem andragender: erfaringer"¹⁷ og af 8. juli 2020 om rettigheder for personer med intellektuelle funktionsnedsættelser og deres familier under covid-19-krisen¹⁸,
- A. der henviser til, at handicap er et resultat af samspillet mellem personer med en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse og holdningsmæssige og omgivelsesbestemte barrierer, som hindrer deres fulde og effektive deltagelse i samfundslivet på lige fod med andre; der henviser til, at anskuelsen af handicap fra en medicinsk synsvinkel ikke anerkendes i CRPD, hvorimod der er støtte til en menneskerettighedsbaseret tilgang og social model, hvad angår personer med handicap; der henviser til, at CRPD kræver inklusiv ligestilling for personer med handicap; der henviser til, at personer med handicap bidrager til menneskehedens og samfundets mangfoldighed;
- B. der henviser til, at der er ca. 87 mio. personer med handicap i Europa¹⁹; der henviser til, at omkring 1 ud af 6 mennesker i EU lever med en eller anden form for handicap; der

¹⁴ EUT C 506 af 15.12.2021, s. 94.

¹⁵ EUT L 223 af 22.6.2021, s. 14.

¹⁶ <https://op.europa.eu/da/publication-detail/-/publication/434b691e-a8b2-11e7-837e-01aa75ed71a1>.

¹⁷ EUT C 132 af 24.3.2022, s. 129.

¹⁸ EUT C 371 af 15.9.2021, s. 6.

¹⁹ Europa-Kommissionen, "Opening remarks by Commissioner Dalli on the Strategy for the Rights of Persons with Disabilities 2021-2030", 3. marts 2021.

henviser til, at 50,6 % af alle personer med handicap er i beskæftigelse, og 28,4 % er i risiko for fattigdom eller social udstødelse, sammenlignet med henholdsvis 74,8 %²⁰ og 18,4 % af alle personer uden handicap²¹; der henviser til, at de seneste data fra EU's statistikker over indkomstforhold og levevilkår viser, at forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap var på 24,5 % i 2020; der henviser til, at beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap i EU kun er 61,0 % sammenlignet med 82,3 % for personer uden handicap; der henviser til, at reumatiske sygdomme og muskel- og knoglelidelser er forbundet med høje handicapgrader, udgør den største årsag til fysisk handicap i EU og tegner sig for mere end 50 % af år levet med handicap i Europa²²; der henviser til, at nogle handicappede, især personer med intellektuelle eller psykosociale handicap og personer på autismspektret, er uforholdsmæssigt hårdt ramt af højere arbejdsløshedsprocenter; der henviser til, at mellem 70 og 90 % af voksne med autisme er arbejdsløse²³;

- C. der henviser til, at personer med handicap fortsat udsættes for mange forskellige og intersektorielle former for forskelsbehandling og ulemper i det daglige liv og ikke til fulde nyder de grundlæggende friheder og rettigheder, der er fastlagt i de EU- og FN-normer og lovrammer, der finder anvendelse, såsom gensidig anerkendelse af handicapstatus medlemsstaterne imellem, lige adgang til offentlig transport, adgang til det byggede miljø, anvendelse af tegnsprog, finansiering af og lige adgang til uddannelse og erhvervsuddannelse, adgang til personlig bistand og samfundsmæssig inklusion og lige muligheder og ligebehandling i beskæftigelse og erhverv; der henviser til, at disse udfordringer varierer mellem de forskellige medlemsstater;
- D. der henviser til, at kvinder med handicap udgør 16 % af den samlede befolkning af kvinder i EU og 60 % af den samlede befolkning af personer med handicap i Europa; der henviser til, at kvinder med handicap er udsat for større risiko for arbejdsløshed, fattigdom og social udstødelse sammenlignet med mænd med handicap, idet kun 20 % af kvinder med handicap er i fuldtidsbeskæftigelse sammenlignet med 29 % af mænd med handicap og 48 % af kvinder uden handicap²⁴; der henviser til, at fattigdom og indbyrdes forbundne former for forskelsbehandling øger risikoen for social udstødelse og vold mod kvinder; der henviser til, at kvinder med handicap har to til fem gange større risiko for at blive ofre for vold end andre kvinder²⁵;
- E. der henviser til, at Eurofound-undersøgelser viser, at forskellen i opnåelse af videregående uddannelse mellem personer med og uden handicap mellem 2011 og 2016 er gået fra 7 % til 9 %; der henviser til, at kun 29,4 % af personer med handicap får en tertiær uddannelse sammenholdt med 43,8 % af personer uden handicap²⁶; der henviser

²⁰ Lecerf, M., Europa-Parlamentets Forskningstjeneste, "[Employment and Disability in the European Union](#)", maj 2020.

²¹ Eurostat, "[Disability statistics — poverty and income inequality](#)", januar 2021.

²² Ifølge data fra [World Health Organization Rehabilitation Need Estimator](#), tilgået den 4. april 2022.

²³ Autism-Europe, "State of play of employment of people on the autism spectrum in Europe: barriers, good practices and trends" af 5. november 2019

²⁴ Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder "Ligestillingsindeks 2021".

²⁵ Det Europæiske Handicapforum "[EDF joins World Day for the Elimination of Violence against Women. Orange the World: Fund, Respond, Prevent, Collect!](#)", 25. november 2021.

²⁶ Europa-Kommissionen, "[Union Of Equality: Strategy For The Rights Of Persons With Disabilities 2021-2030 – Building a Union without barriers](#)", af 3. marts 2021. Se også: Kommissionens meddelelse af 3. marts 2021 med

til, at begrænsningerne på adgang til uddannelse for personer med handicap fører til lavere deltagelse i uddannelsesaktiviteter og risiko for social og økonomisk udelukkelse;

- F. der henviser til, at EU, dets institutioner og medlemsstater er part i CRPD og er forpligtet til fuldt ud at gennemføre de grundlæggende rettigheder heri, herunder artikel 27 om arbejde og beskæftigelse; der henviser til, at de rettigheder, der er nedfældet i CRPD, langt fra er en realitet for millioner af personer med handicap i EU, ikke mindst pga. manglerne i direktivet om ligebehandling på beskæftigelsesområdet;
- G. der henviser til, at CRPD anerkender personer med handicaps ret til at arbejde på lige fod med andre, herunder muligheden for at tjene til føden ved at arbejde med noget, de selv har valgt, i et åbent, inkluderende og tilgængeligt miljø; der henviser til, at alle har ret til rettidig og skræddersyet bistand for at forbedre udsigterne til beskæftigelse eller selvstændig erhvervsvirksomhed, herunder retten til at modtage støtte til jobsøgning, uddannelse og omskoling, som fastsat i princip 4 i den europæiske søjle for sociale rettigheder; der henviser til, at personer med handicap i overvældende grad udelukkes fra det åbne arbejdsmarked og nægtes retten til at have et arbejde på lige fod med andre eller møder store vanskeligheder med hensyn til at opnå lige adgang og lige vilkår på arbejdsmarkedet; der henviser til, at Eurofound-undersøgelser viser, at de vigtigste hindringer for beskæftigelsen af personer med handicap omfatter handicaprelaterede stereotyper, bureaukratiske vanskeligheder med at få adgang til de tilgængelige tjenester, manglende strategiske visioner i forvaltningen, utilstrækkelig overvågning af gennemførelsen af politikker, begrænsede uddannelsesressourcer for arbejdsgivere og mangel på specialiseret støtte²⁷;
- H. der henviser til, at personer med handicap bør have adgang til individualiseret støtte og tilpasninger på arbejdspladsen; der henviser til, at personer med handicap har ret til indkomststøtte, der sikrer deres evne til at leve et værdigt liv, tjenester, som sætter dem i stand til at deltage på arbejdsmarkedet og i samfundslivet, og et arbejdsmiljø, der er tilpasset deres behov; der henviser til, at de ulemper, som personer med handicap oplever, rækker langt ud over beskæftigelsesområdet; der henviser til, at den sociale og økonomiske situation for personer med handicap i EU er betydeligt værre end for personer uden handicap²⁸ og er synonymt med strukturelle eller uddannelsesmæssige ulemper og forskelsbehandling; der henviser til, at det at støtteforanstaltningerne fokuserer på andre områder end beskæftigelse – f.eks. bekæmpelse af fattigdom, adgang til boliger og børnepasning, tilgængelig offentlig transport og personlig bistand – også spiller en rolle med hensyn til at skabe muligheder for, at personer med handicap kan få adgang til og forblive i arbejdsstyrken;
- I. der henviser til, at det i EU-strategien for rettigheder for personer med handicap 2021-2030 foreslås, at der indføres et europæisk handicapkort inden udgangen af 2023 med

titlen "En Union med lige muligheder: Strategi for rettigheder for personer med handicap 2021-2030" (COM(2021)0101),

²⁷ Eurofound, "[Disability and labour market integration: Policy trends and support in EU Member States](#)", Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2021.

²⁸ Eurofound, "The social and employment situation of people with disabilities", Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2018.

henblik på anerkendelse i alle medlemsstater;

- J. der henviser til, at teknologiske innovationer såsom etiske og menneskecentrede kunstig intelligens-systemer har potentiale til at udvikle effektive, tilgængelige og ikkediskriminerende ansættelsesprocedurer, men at ikkeinkluderende teknologiske udviklinger kan udgøre en risiko for at tilføje nye hindringer for og nye former for forskelsbehandling af personer med handicap; der henviser til, at artikel 9 i CRPD indeholder et krav om tilgængelig information og adgang til kommunikationsteknologier og -systemer på lige fod med andre; der henviser til, at 64,3 % af personer over 16 år med handicap har en internetforbindelse derhjemme sammenlignet med 87,9 % af personer uden handicap²⁹;
- K. der henviser til, at Eurofound-undersøgelser viser, at støtte til iværksætter og selvstændig virksomhed i form af vejledning, uddannelse og økonomisk støtte kan give personer med handicap mulighed for at være aktive på det åbne arbejdsmarked, hvilket gør det mindre attraktivt for dem at være afhængige af handicapydelse alene; der henviser til, at en sådan støtte skal være målrettet og have tilstrækkelige ressourcer til rådighed³⁰;
- L. der henviser til, at covid-19-pandemien har forværret de eksisterende hindringer og uligheder for alle personer med handicap; der henviser til, at Eurofound's undersøgelser viser, at under pandemien risikerede gennemsnitligt 71 % af respondenterne med handicap at få en depression, og 25 % af respondenterne med handicap angav, at de ikke kunne få adgang til psykisk sundhedspleje, hvilket var dobbelt så højt som for respondenter uden handicap³¹; der henviser til, at Eurofound's undersøgelser viser, at nedlukninger og restriktioner som følge af covid-19-pandemien især påvirkede unge med handicap mellem 18 og 29 år, eftersom 51 % af disse respondenter rapporterede, at de følte sig ensomme, hvilket er 19 % flere end unge uden handicap³²; der henviser til, at planer for tilbagevenden til arbejdet er af afgørende betydning for arbejdstagere, der har mentale sundhedsproblemer;
- M. der henviser til, at politisk deltagelse ikke påvirker alle personer med handicap lige meget; der henviser til, at personer med mere alvorlige handicap og personer med bestemte typer af handicap – f.eks. personer med intellektuelle handicap – står over for uforholdsmæssige hindringer i det politiske liv; der henviser til, at disse personer ofte er nogle af de mest isolerede og udelukkede;
- N. der henviser til, at institutionaliseringsniveauet er uændret ti år efter, at EU blev part i CRPD; der henviser til, at mindst 1,4 mio. mennesker i hele Europa stadig er begrænset

²⁹ Kommissionens meddelelse af 3. marts 2021 med titlen "En Union med lige muligheder: Strategi for rettigheder for personer med handicap 2021-2030" (COM(2021)0101),

³⁰ Eurofound, "[Disability and labour market integration: Policy trends and support in EU Member States](#)", Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2021, s. 25.

³¹ Eurofound, "[People with disabilities and the COVID-19 pandemic: Findings from the Living, working and COVID-19 e-survey](#)", covid-19-serien, Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2022, s. 8 og 10.

³² Eurofound, "[People with disabilities and the COVID-19 pandemic: Findings from the Living, working and COVID-19 e-survey](#)", covid-19-serien, Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2022, s. 11.

til institutioner — et tal, der er forblevet uændret siden konventionens vedtagelse³³; der henviser til, at ifølge European Network on Independent Livings undersøgelse fra 2020 om en selvstændig tilværelse har 24 ud af 43 lande i Europarådet ikke nogen afinstitutionaliseringsstrategi, og for de 18 lande, som har en sådan, beskriver 88 % af respondenterne strategien som utilstrækkelig eller mangelfuld;

- O. der henviser til, at 33 lande i Europarådet yder en eller anden form for personlig bistand, mens 97 % af respondenterne giver udtryk for, at adgangen enten er utilstrækkelig eller bør forbedres;
- P. der henviser til, at den nuværende lovgivningsramme ikke indeholder en forpligtelse til, at medlemsstaterne skal udpege et ligestillingsorgan, der skal beskytte ofre for forskelsbehandling på grund af handicap;
- Q. der henviser til, at Kommissionen i 2008 fremsatte et forslag om at udvide beskyttelsen mod forskelsbehandling som fastsat i direktivet om ligebehandling på beskæftigelsesområdet, som forbyder forskelsbehandling på grundlag af handicap, alder, seksuel orientering og religion eller tro inden for beskæftigelse og erhverv, til også at gælde uden for arbejdsmarkedet; der henviser til, at ligebehandlingsprincippet med det nye direktiv også vil gælde for uddannelse, adgang til varer og tjenester samt social beskyttelse, herunder social sikring og sundhedsydelse; der henviser til, at dette forslag endnu ikke er blevet vedtaget og har været blokeret i 13 år i Rådet, hvor der kræves enstemmighed for dets vedtagelse;
- R. der henviser til, at alle EU's medlemsstater har ratificeret FN's konvention om barnets rettigheder, hvorved konventionen er bindende for dem, og der henviser til, at artikel 3, stk. 3, i TEU fastsætter EU's mål om at fremme beskyttelse af barnets rettigheder; der henviser til, at EU's charter om grundlæggende rettigheder garanterer, at EU-institutionerne og medlemsstaterne skal beskytte barnets rettigheder, når de gennemfører EU-retten; der henviser til, at Parlamentet med et stort flertal vedtog sin beslutning om en europæisk børnegaranti, hvori det kraftigt anmodede om, at der sikres adgang til inklusiv uddannelse fra den tidlige barndom til teenagealderen for alle børn, herunder romabørn, børn med handicap, statsløse børn og migrantbørn samt børn, der lever i humanitære nødsituationer;
- S. der henviser til, at adgang til job af høj kvalitet, uddannelse og erhvervsuddannelse, sundhedspleje, social beskyttelse, herunder på tværs af grænserne, en passende bolig, støtte til en selvstændig tilværelse og lige muligheder for at deltage i fritidsaktiviteter og i samfundslivet er afgørende for livskvaliteten hos personer med handicap og for at mindske fattigdom og sårbarhed og støtte inklusiv og bæredygtig vækst; der henviser til, at nationale mindsteindkomstordninger bør sikre lige adgang for personer med handicap; der henviser til, at personer med handicap også bør have adgang til målrettet bistand til yderligere handicaprelaterede udgifter, som de står over for, dvs. at sådanne udgifter ikke bør dækkes af indkomst alene;
- 1. fremhæver, at udøvelsen af retten til at arbejde³⁴ for personer med handicap er tæt

³³ Angelova-Mladenova, L. og Brennan, C., "[Shadow report on the implementation of the UN Convention on the Rights of Persons with the European Union](#)", European Network on Independent Living, februar 2022, s. 5.

³⁴ Artikel 27 i CRPD.

forbundet med foranstaltninger til bekæmpelse af direkte og indirekte forskelsbehandling, fattigdom og hindringer inden for sundhed, uddannelse, erhvervsuddannelse, bolig, pleje, personlig mobilitet, bebyggede omgiversers tilgængelighed, adskillelse og institutionalisering; opfordrer derfor Kommissionen og medlemsstaterne til at træffe effektive og konkrete foranstaltninger til at fremme lighed, mangfoldighed og horisontal inklusion af personer med handicap og deres familier i alle dele af samfundet, bl.a. gennem personlig bistand, en uafhængig tilværelse, social beskyttelse, bevidstgørelse og et miljø uden hindringer; minder om, at integration af personer med handicap på arbejdsmarkedet ikke blot er afgørende for den sociale inklusion og lige muligheder, men også giver betydelige økonomiske muligheder for den økonomiske uafhængighed, som personer med handicap har, og gavner økonomien som helhed;

2. beder Den Europæiske Arbejdsmarkedsmyndighed om at samarbejde med nationale arbejdstilsyn om at gennemføre den eksisterende lovgivning; anbefaler, at arbejdsinspektørerne overvåger offentlige og private arbejdsgivere for at sikre overholdelsen af ansættelsesrettigheder for personer med handicap;
3. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at vedtage en helhedsorienteret livscyklustilgang, som støtter forebyggelse af forskelsbehandling og sikrer effektiv fastholdelse og inklusion af personer med handicap på arbejdsmarkedet; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til fuldt ud at gennemføre og integrere CRPD i alle lovgivningsmæssige, politiske og finansieringsmæssige foranstaltninger, navnlig vedrørende den sociale inklusion og inklusionen på arbejdsmarkedet af personer med handicap; opfordrer EU og alle medlemsstaterne til at ratificere den valgfri protokol til CRPD;
4. glæder sig over den seneste politiske drøftelse den 16. juni 2022 blandt beskæftigelses- og socialministrene om beskæftigelse af personer med handicap, hvordan man kan fjerne hindringer for at ansætte personer med handicap og foranstaltninger til at fremme deres integration på arbejdsmarkedet; ser frem til konkrete opfølgende foranstaltninger fra medlemsstaternes side;
5. understreger, at det er nødvendigt at være særlig opmærksom på beskæftigelsessituationen for personer med handicap, der tilhører etniske minoriteter, såsom migranter, flygtninge, romaer og personer af afrikansk oprindelse;
6. understreger, at det er nødvendigt at fastlægge en menneskerettighedsbaseret tilgang som den ramme, inden for hvilken samfundet drøfter handicap, og at støtte til personer med handicap skal tilpasses i overensstemmelse hermed; fremhæver vigtigheden af en helhedsorienteret definition og anvendelse af tilgængelighed og værdien heraf som et uundværligt grundlag for, at personer med handicap kan opnå lige muligheder som anerkendt i CRPD og i overensstemmelse med kommentar nr. 2 hertil, under hensyntagen til forskelligartetheden af behovene for personer med handicap og fremme af universelt design³⁵ som et princip i EU;

³⁵ I henhold til artikel 2 i CRPD defineres "universelt design" som "udformning af produkter, omgivelser, ordninger og tilbud, således at de i videst muligt omfang kan anvendes af alle personer uden behov for tilpasning eller særlig

7. understreger, at personer med handicap bør nyde godt af deres ret til fri bevægelighed i EU på lige fod med andre, og opfordrer indtrængende Kommissionen til at fremsætte et forslag til en harmoniseret definition af handicap på EU-plan og gensidig anerkendelse af handicapstatus og tilknyttede ydelser og sociale beskyttelsesrettigheder for at give dem adgang til sundhed, pleje og andre tjenester, der letter en uafhængig tilværelse og deres uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder på tværs af grænserne; opfordrer medlemsstaterne til at lette muligheden for at overføre invaliditetsydelser og -rettigheder for personer med handicap, herunder støttetjenester, hvor det er relevant, for yderligere at fremme retten til fri bevægelighed; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at opfylde deres forpligtelser inden for rammerne af EU's handicapstrategi, navnlig den lovede udbredelse af EU-handicapkortet, for at sikre, at handicapstatus anerkendes i alle medlemsstaterne så hurtigt som muligt;
8. opfordrer Rådet, navnlig de kommende formandskaber, til omgående at genoptage forhandlingerne om det foreslåede horisontale direktiv om bekæmpelse af forskelsbehandling og arbejde hen imod enighed i sagen, eftersom det er en forudsætning for at opnå ligestilling i EU og udvide beskyttelsen af personer med handicap til alle områder;
9. opfordrer Kommissionen til at gennemføre en tværgående og gennemgribende gennemgang og, hvis det er nødvendigt, en revision af al relevant EU-lovgivning med henblik på at sikre dens fuldstændige overholdelse af CRPD, navnlig med hensyn til tilgængeligheden af det byggede og digitale miljø; opfordrer Kommissionen til hurtigst muligt at påbegynde revisionen af direktivet om ligebehandling på beskæftigelsesområdet, navnlig med hensyn til harmoniserede minimumsstandarder for rimelige tilpasninger for arbejdstagere med handicap, med henblik på fuldt ud at harmonisere det med bestemmelserne i CRPD og gennemføre en deltagerbaseret proces, som har til formål at sikre direkte og fuld inddragelse af de organisationer, der repræsenterer personer med handicap; opfordrer Kommissionen til at revidere direktivet om grænseoverskridende sundhedsydelser³⁶, så det er på linje med CRPD, og sikre reel adgang til sundhedsydelser af høj kvalitet på tværs af landegrænser for personer med handicap;
10. understreger betydningen af aktivt at inddrage personer med handicap, deres familier og deres repræsentative organisationer i udviklingen og gennemførelsen af alle foranstaltninger, der påvirker dem; understreger betydningen af at integrere hensyn til handicap på arbejdspladsen og den rolle, som arbejdsmarkedsdialog og uddannelse af arbejdsgiverne spiller i den henseende; opfordrer medlemsstaterne til at træffe aktive foranstaltninger til at sikre ikkeforskelsbehandling af alle og sikre, at personer med handicap kan udøve deres arbejds- og fagforeningsrettigheder på lige fod med andre;
11. understreger, at chikane på arbejdspladsen, herunder seksuel chikane og repressalier for at give sin mening til kende, er en hæmsko for adgangen til arbejde og beskæftigelse,

udformning. "Universelt design" udelukker ikke hjælpemidler til særlige grupper af personer med handicap, når der er behov derfor."

³⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/24/EU af 9. marts 2011 om patientrettigheder i forbindelse med grænseoverskridende sundhedsydelser (EUT L 88 af 4.4.2011, s. 45).

jobfastholdelse og lige karriereveje, især for kvinder med handicap³⁷, og at der er behov for specifikke foranstaltninger i medlemsstaterne for at forhindre, bekæmpe og sanktionere chikane mod personer med handicap; glæder sig i den forbindelse over forslaget til direktiv om bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet³⁸; opfordrer indtrængende EU og alle medlemsstaterne til at ratificere Istanbulkonventionen, som vil have en horisontal indvirkning på al relevant EU-lovgivning med særligt fokus på kvinder med handicap, som udsættes for mangeartet og intersektionel forskelsbehandling;

12. mener, at indkomststøtteordninger, handicaprelateret bistand og aktiv beskæftigelsesstøtte supplerer hinanden med hensyn til at fremme en fuld og effektiv inddragelse af personer med handicap på arbejdsmarkedet, eftersom lønninger ikke er nogen erstatning for dækning af yderligere udgifter vedrørende handicap; opfordrer derfor medlemsstaterne til at opdele indkomststøtte og aktiv beskæftigelsesstøtte og handicaprelateret bistand³⁹ for at sikre, at reglerne for støtteberettigelse er så inklusive som muligt, og til at dække yderligere handicaprelaterede udgifter, bekæmpe fattigdom blandt personer i arbejde og sikre lighed, værdighed og autonomi for personer med handicap; opfordrer medlemsstaterne til at indføre lignende løsninger for omsorgspersoner for personer med handicap, så de kan tjene penge ud over deres plejerelevanterede ydelser;
13. minder om, at artikel 19 i CRPD fastsætter, at personer med handicap har lige ret til at leve uafhængigt og blive inkluderet i samfundet; opfordrer indtrængende medlemsstaterne til med støtte fra Kommissionen at fremskynde afinstitutionaliseringsprocessen og fremme overgangen til lokalsamfundsbase ret pleje og støtte; understreger, at EU's fonde bør anvendes til at fremme inklusivitet og tilgængelighed; opfordrer medlemsstaterne til at medtage specifikke mål med en fastsat tidsramme i deres strategier for afinstitutionisering, til at finansiere dem tilstrækkeligt og til at udvikle mekanismer til at sikre effektiv koordinering mellem de relevante myndigheder på tværs af forskellige administrative sektorer og niveauer; beklager, at der er mangel på tilgængelige og økonomisk overkommelige boliger, hvilket er en stor hindring for en selvstændig tilværelse; understreger, at den lokalsamfundsbase retede og uafhængige tilværelse skal styrkes og opnås som et alternativ til institutionelle rammer i overensstemmelse med CRPD's generelle bemærkning nr. 5;
14. opfordrer indtrængende Kommissionen til at sikre, at medlemsstaterne overholder princippet om ligebehandling og lige løn for arbejde af samme værdi for alle arbejdstagere; insisterer endvidere på, at arbejdstagere med handicap på beskyttede værksteder i det mindste bør være sikret rettigheder og status svarende til arbejdstagerrettighederne for personer, som arbejder på det ordinære arbejdsmarked; mener, at sådanne værksteder bør følge en individualiseret tilgang og så vidt muligt begrænses til en midlertidig mulighed for personer med handicap i deres arbejdsliv; mener endvidere, at sådanne værksteder bør sigte mod at fremme kompetenceudvikling

³⁷ "[Europe 2020 data & People with disabilities - tables \(EU SILC 2017\)](#)", udarbejdet af Stefanos Grammenos, Centre for European Social and Economic Policy, den 27. december 2019.

³⁸ Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet (COM(2022)0105).

³⁹ FN's særlige rapportør om rettigheder for personer med handicap, "Report of the Special Rapporteur on the rights of persons with disabilities", forelagt på FN's Generalforsamlings 70. samling den 7. august 2015.

og støtte overgangen til det ordinære arbejdsmarked; insisterer på, at personer med handicap, der arbejder i sådanne miljøer, bør beskyttes af eksisterende retlige rammer, som omfatter social beskyttelse og arbejdsvilkår, herunder beskyttelse af mindstelønninger på lige fod med andre, i overensstemmelse med artikel 27 i CRPD; opfordrer medlemsstaterne til at udvikle inkluderende modeller for beskyttet og støttet beskæftigelse, der overholder rettighederne for personer med handicap, og som fungerer som et middel til effektiv inklusion og senere overgang til det ordinære arbejdsmarked; understreger, at det er vigtigt for personer med handicap at finde beskæftigelse af høj kvalitet, der matcher deres færdigheder og ambitioner, og at uddannelse, opkvalificering og omskoling af personer med handicap bør give reelle evner og færdigheder; opfordrer medlemsstaterne til at vurdere effektiviteten af eksisterende beskyttede værksteder med hensyn til at give personer med handicap færdigheder til at opnå beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked og opfordrer Kommissionen til at overvåge denne proces;

15. bemærker, at covid-19-krisen har fremmet fjernarbejde, og at telearbejde kan bidrage til at øge beskæftigelsen blandt personer med handicap som en form for tilpasning til handicap og et redskab til at opnå en bedre balance mellem arbejdsliv og privatliv og mindske smerte- og træthedsrelaterede hindringer for deltagelse på arbejdsmarkedet; advarer imidlertid mod, at arbejdsgiverne bruger telearbejde til at undgå at træffe rimelige tilpasningsforanstaltninger eller skabe en inklusiv kultur på arbejdspladsen for arbejdstagere med handicap⁴⁰, eftersom dette kan isolere og påvirke deres mentale helbred; opfordrer til, at fremtidige politikker for telearbejde bør udvikles ud fra et perspektiv med udgangspunkt i handicaprettigheder og inddrage personer med handicap i forbindelse med deres udformning, når der forhandles nye kollektive aftaler om telearbejde, og når virksomhederne reviderer deres politikker for telearbejde for at sikre, at de er handicapvenlige; minder om, at der er behov for lige adgang til uddannelse og erhvervsuddannelse for personer med handicap og tilegnelse af digitale færdigheder og adgang til relateret digital infrastruktur, både i byområder og i landområder og i fjernliggende områder, for at sætte personer i stand til at udnytte de nye beskæftigelsesmuligheder, som digitaliseringen skaber; fremhæver, at rimelige tilpasninger er en ret for arbejdstagere med handicap, og mener, at de offentlige myndigheder bør øge omfanget af bevidstgørelsesforanstaltninger og -programmer om færdigheder og evner hos personer med handicap og private og offentlige arbejdsgivers viden om rimelige tilpasninger for at bekæmpe ableisme og sikre, at de ansvarlige har redskaberne til at ansætte, støtte og fastholde arbejdstagere med handicap;
16. bemærker, at fremme af ældres rettigheder hænger tæt sammen med opnåelsen af lige rettigheder for personer med handicap, eftersom der er større sandsynlighed for, at ældre har et handicap, og over 46 % af de ældre på 60 år og derover har et handicap; understreger i forbindelse med demografiske ændringer, navnlig en aldrende befolkning, at det er nødvendigt at tackle nye udfordringer i forbindelse med den højere forekomst af handicap forbundet med arbejdsstyrkens aldring og den højere forekomst af ansatte med kroniske sygdomme; understreger betydningen af at udvikle politikker, herunder fleksible arbejdstider, for at hjælpe arbejdstagere med handicap med at blive bedre integreret på arbejdsmarkedet og omsorgstjenester for personer med handicap,

⁴⁰ Schur, L.A., Ameri, M. og Kruse, D., "[Telework After COVID: A "Silver Lining" for Workers with Disabilities?](#)", *Journal of Occupational Rehabilitation*, vol. 30, nr. 4, 2020, s. 521-536.

herunder standarder for uddannelse af personale og standarder for personlig bistand;

17. opfordrer medlemsstaterne til at overvåge overholdelsen af princip 2 og 3 i den europæiske søjle for sociale rettigheder, der sikrer ligebehandling og lige muligheder med hensyn til deltagelse på arbejdsmarkedet, arbejds- og ansættelsesvilkår og karriereudvikling mellem mænd og kvinder, uanset race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering; opfordrer til overvågning af vedtagelsen af de foranstaltninger, der er fastsat i CRPD;
18. opfordrer medlemsstaterne til at yde skræddersyet støtte til personer med handicap for så vidt angår adgang til kompetenceudvikling, erhvervsuddannelse og beskæftigelse for at sikre inklusive og aktive arbejdsmarkedspolitikker; opfordrer arbejdsformidlingerne og den offentlige og private sektor til at indføre individualiserede foranstaltninger til at forbedre beskæftigelsesegnetheden for personer med handicap og fastholdelsen af dem på arbejdsmarkedet med henblik på at overholde CRPD og udveksle bedste praksis om ansættelse af personer med handicap gennem det europæiske netværk af offentlige arbejdsformidlinger; opfordrer medlemsstaterne til at tilbyde vejledning, uddannelse og økonomisk bistand til støtte for jobskabelse, rekruttering, iværksætteri og selvstændig virksomhed for personer med handicap, bl.a. gennem Den Europæiske Socialfond Plus; understreger den positive rolle, som socialøkonomien kan spille for beskæftigelsen af personer med handicap; opfordrer medlemsstaterne til at indføre incitamenter til at tilskynde personer med handicap til at skabe socialøkonomiske enheder og til at iværksætte indkomstskabende aktiviteter;
19. mener, at arbejdsmarkedsstøtteforanstaltninger skal tage hensyn til handicap og omfatte skræddersyede politiske tiltag for at støtte inklusionen af personer med handicap i beskæftigelse; opfordrer medlemsstaterne til at støtte jobmatchning, erhvervsfaglig profilering, sideløbende beskæftigelse og erhvervsuddannelse, støtte ved indføring, oplæring på arbejdspladsen, karriereudvikling og mentorordninger samt inklusiv og tilgængelig erhvervsuddannelse for at støtte den nødvendige integration og fastholdelse af personer med handicap på arbejdspladsen; understreger, at foranstaltninger til at forbedre inklusion og beskæftigelse af personer med handicap ikke vil være reelt effektive uden også at tackle handicaprelaterede stereotyper og stigmatisering på arbejdspladsen og i samfundet som helhed; understreger i den forbindelse betydningen af bevidstgørelse og uddannelse af undervisere, arbejdsgivere og arbejdstagere samt den brede offentlighed med henblik på at bekæmpe ableisme, ændre indstilling og sikre et ægte inkluderende samfund;
20. understreger, at den lave erhvervsfrekvens for personer med handicap udgør en hindring for socioøkonomisk integration, hvilket skal forbedres gennem europæiske og nationale programmer, der sigter mod aktivering og uddannelse af personer, der er udstødt fra arbejdsmarkedet; understreger, at det er afgørende at støtte og fremme deltagelsen på arbejdsmarkedet af personer med handicap, men at det også er nødvendigt at indføre tilstrækkelige og inklusive sociale beskyttelsesmekanismer for at sikre, at der er støtte til rådighed for alle personer med handicap;
21. opfordrer Kommissionen til grundigt at vurdere beskæftigelses- og lønforskellen blandt personer med handicap i forskellige former for beskæftigelse, herunder beskyttet beskæftigelse, ved at tilvejebringe data opdelt efter køn og handicap og sikre en

kvalitativ analyse;

22. gentager opfordringen til Kommissionen og medlemsstaterne om at vurdere væsentlige tendenser for det fremtidige arbejde ud fra et handicapperspektiv med henblik på at identificere og iværksætte særlige tiltag for at gøre arbejdsmarkedet mere inkluderende og reducere den digitale kløft; understreger vigtigheden af at gøre bedre brug af innovative teknologier for at skabe lige vilkår og fjerne hindringer for uddannelse, erhvervsuddannelse og beskæftigelse, især på det digitale arbejdsmarked, og for at hjælpe personer med handicap med at få adgang til digitale redskaber og software, som er uundværlige for, at de kan føre en selvstændig tilværelse; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at støtte forskningsprogrammer, der fokuserer på udvikling af kompenserende teknologier, herunder robotteknologi, digitale teknologier og etisk kunstig intelligens, der muliggør fuld integration af personer med handicap i alle livets aspekter, herunder arbejdsmarkedet; understreger behovet for at beskytte personer med handicap mod forskelsbehandling ved brug af kunstig intelligens i beslutninger i forbindelse med ansættelser, udvælgelser, forfremmelser og opsigelser; opfordrer medlemsstaterne til at forbedre rækkevidden af uddannelseskurser inden for digitale færdigheder for grupper af personer, der risikerer udstødelse, bl.a. personer med handicap og ældre, så de kan integreres bedre i det sociale liv og på arbejdsmarkedet, og sikre bedre adgang til e-tjenester og forvaltning;
23. glæder sig over og støtter Kommissionens retlige initiativ om bindende standarder for ligestillingsorganer, som vil blive offentliggjort i september 2022, og hvori medlemsstaterne opfordres til at udvide ligestillingsorganernes mandat til at beskytte ofre for forskelsbehandling på grund af handicap;
24. støtter kraftigt forskning, sociale investeringer og målrettede initiativer på EU-plan for programmer og tjenester, der har vist sig at være effektive med hensyn til at støtte langsigtet integration af personer med handicap på arbejdsmarkedet, med særligt fokus på personer inden for autismspektret; foreslår, at medlemsstaterne bør bestille en undersøgelse af modeller og programmer, hvor et evidensgrundlag endnu ikke eksisterer, og yde støtte til innovation inden for levering af tjenesteydelser, f.eks. kunstig intelligens i forbindelse med kompenserende teknologier⁴¹;
25. bemærker, at personer med handicap er blandt de mest marginaliserede og udsatte befolkningsgrupper i ethvert kriseramte samfund; understreger endvidere, at personer med handicap i situationer med væbnede konflikter som følge af krig kan blive udsat for voldelige angreb, tvangsfordrivelse og vedvarende forsømmelse i den humanitære indsats over for civile, der er fanget i kampene, og ofte bliver efterladt i deres hjem eller i forladte landsbyer i dage eller uger med ringe adgang til mad eller vand; minder om betydningen af EU-strategien for børns rettigheder, børnegarantien, EU-strategien for rettigheder for personer med handicap 2021-2030 og alle EU's eksisterende retlige instrumenter, herunder direktivet om midlertidig beskyttelse⁴², som støtte for

⁴¹ European Platform for Rehabilitation, "[Artificial intelligence and service provision for people with disabilities – An analytical paper](#)", 2022.

⁴² Rådets direktiv 2001/55/EF af 20. juli 2001 om minimumsstandarder for midlertidig beskyttelse i tilfælde af massetilstrømning af fordrevne personer og om foranstaltninger, der skal fremme en ligelig fordeling mellem medlemsstaterne af indsatsen med hensyn til modtagelsen af disse personer og følgerne heraf (EFT L 212 af 7.8.2001, s. 12).

medlemsstaterne til at hjælpe dem med at tage sig af de særlige behov, som flygtninge med handicap har, og beskyttelsen og plejen af dem;

26. opfordrer medlemsstaterne til at sikre deltagelse af personer med handicap i valgprocessen i 2024 og i lovgivningsprocessen; opfordrer medlemsstaterne til at fjerne hindringer, der kan udelukke personer med handicap fra muligheden for at påvirke udviklingen og gennemførelsen af de love og politikker, som former deres dagligdag;
27. minder medlemsstaterne om, at alle EU-finansierede projekter skal være i overensstemmelse med EU-lovgivningen, herunder charteret om grundlæggende rettigheder, og CRPD; understreger, at de europæiske struktur- og investeringsfonde fortsat bør fremme overgangen fra institutionel pleje til lokalsamfunds- og familiebaseret pleje ved at finansiere støttetjenester, der sikrer retten til en selvstændig tilværelse; opfordrer EU til at sikre, at alle finansieringsprogrammer er tilgængelige, og at tilgængelighed støttes med tilstrækkelige ressourcer, og opfordrer medlemsstaterne til at medtage klare mål og foranstaltninger til at forbedre leve- og arbejdsvilkårene for personer med handicap i deres arbejdsprogrammer og nationale operationelle programmer; opfordrer Den Europæiske Revisionsret til at foretage en grundig vurdering af resultaterne af EU-programmer med hensyn til inklusion af og støtte til personer med handicap, med særlig vægt på uddannelses- og beskæftigelsesprogrammer, eftersom der er en risiko for, at de ikke når ud til de socialt dårligst stillede grupper, herunder personer med handicap;
28. opfordrer de nationale offentlige myndigheder til at sikre, at kravet om at lade sig registrere for at stemme eller foretage rimelige tilpasninger ikke fører til, at personer med handicap udelukkes fra valg; opfordrer medlemsstaterne til at medtage foranstaltninger, der sikrer, at registreringsprocessen er tilgængelig ved at omstrukturere relevante websteder i overensstemmelse med EU's standarder;
29. bemærker, at klagemekanismer, både juridiske og ikkejuridiske, bør være lettere tilgængelige for personer med handicap; opfordrer medlemsstaterne til at fjerne restriktionerne for personer, der er frataget deres rets- og handleevne, så de uafhængigt af deres værge kan indbringe klager, og til at træffe effektive foranstaltninger til at sikre, at information om, hvordan og hvor man kan klage, er tilgængelig for alle personer med handicap gennem udarbejdelse af informationsmateriale i forskellige og tilgængelige former og udbredelse af dem via støtte- og interesseorganisationer for personer med handicap, herunder handicaporganisationer;
30. opfordrer medlemsstaterne, navnlig de nationale koordinatore, til i deres flerårige nationale strategier inden for rammerne af den europæiske børnegaranti at være særligt opmærksomme på behovene hos børn med handicap og sikre effektiv og gratis adgang til tjenester af god kvalitet, navnlig inklusiv uddannelse, og opfordrer dem til at sikre effektiv adgang til sund ernæring og passende boliger for alle flygtningebørn med handicap på lige fod med børn i værtslandene i overensstemmelse med henstillingen⁴³ for at sikre, at nationale integrerede foranstaltninger tager hensyn til intersektionelle ulemper; opfordrer derfor medlemsstaterne og Kommissionen til hurtigst muligt at øge finansieringen af den europæiske børnegaranti med et særskilt budget på mindst 20 mia.

⁴³ Rådets henstilling (EU) 2021/1004 af 14. juni 2021 om oprettelse af en europæisk børnegaranti (EUT L 223 af 22.6.2021, s. 14).

EUR og opfordrer i den forbindelse alle medlemsstaterne til at afsætte mere end minimumsandelen af midlerne fra Den Europæiske Socialfond Plus under delt forvaltning til støtteaktiviteter i forbindelse med den europæiske børnegaranti; gentager sin opfordring til medlemsstaterne om at gennemføre den styrkede ungdomsgaranti for at sikre tilbud af høj kvalitet, herunder rimelige lønninger, adgang til social beskyttelse og arbejdsmiljøer, der er tilpasset behovene hos personer med handicap;

31. påpeger, at det kraftigt har opfordret til at inkludere dårligt stillede grupper og personer med handicap i uddannelse og erhvervsuddannelse i de senere år, bl.a. gennem den fulde integration af perspektivet om rettigheder for personer med handicap i alle aspekter af Erasmus+ og i samordning med andre relevante EU-programmer såsom ungdomsgarantien; minder om de forpligtelser, der blev indgået på det sociale topmøde i Porto vedrørende reduktion af fattigdom og social udstødelse samt tilegnelse af færdigheder og jobskabelse;
32. opfordrer Kommissionen til at evaluere de udfordringer og krænkelse af rettigheder, som personer med handicap oplevede under covid-19-pandemien, og til at indføre målrettede foranstaltninger for psykologbistand og reintegration på arbejdsmarkedet;
33. gentager, at Kommissionen skal udvikle disse foranstaltninger i samordning og dialog med personer med handicap og alle involverede organisationer begyndende med Europa-Parlamentets CRPD-netværk;
34. opfordrer de enkelte medlemsstater til fuldt ud at gennemføre og fortsat overvåge al tilgængelighedsrelateret lovgivning, herunder den europæiske retsakt om tilgængelighed, direktivet om audiovisuelle medietjenester⁴⁴, telekommunikationspakken og direktivet om webtilgængelighed;
35. opfordrer medlemsstaterne til at gennemføre direktivet om balance mellem arbejdsliv og privatliv for forældre og omsorgspersoner⁴⁵, der indfører en plejeorlov på fem arbejdsdage om året; insisterer på, at særlige ordninger vedrørende plejeorlov, fædreorlov, forældreorlov og fleksibel arbejdstid bør overvejes for forældre i særlig ugunstigt stillede situationer, såsom forældre med handicap eller forældre til børn med handicap eller langtidssygdom, uden at der er følger fra arbejdsgiverens side;
36. opfordrer medlemsstaterne til at sikre bedre arbejds- og levevilkår, bl.a. gennem tilstrækkelige mindstelønninger og løngennemsigtiltag, for at reducere lønforskellen for personer med handicap og opnå inklusiv og bæredygtig vækst på arbejdsmarkedet; understreger vigtigheden af en hurtig vedtagelse af direktivet om mindstelønninger og løngennemsigtiltag, hvilket skal gælde fuldt ud for personer med handicap;
37. understreger betydningen af at tage hensyn til og rette samme opmærksomhed mod personer med intellektuelle og psykosociale handicap gennem indførelse af

⁴⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/13/EU af 10. marts 2010 om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne om udbud af audiovisuelle medietjenester (EUT L 95 af 15.4.2010, s. 1).

⁴⁵ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1158 af 20. juni 2019 om balance mellem arbejdsliv og privatliv for forældre og omsorgspersoner og om ophævelse af Rådets direktiv 2010/18/EU (EUT L 188 af 12.7.2019, s. 79)

foranstaltninger for deres fremtid efter deres omsorgspersoners død;

38. opfordrer Kommissionen til at udvikle og fremme en europæisk retlig ramme for inklusive virksomheder med henblik på at skabe varig beskæftigelse for personer med handicap.

OPLYSNINGER OM VEDTAGELSE I RÅDGIVENDE UDVALG

Dato for vedtagelse	10.10.2022
Resultat af den endelige afstemning	+: 41 -: 0 0: 1
Til stede ved den endelige afstemning – medlemmer	João Albuquerque, Atidzhe Alieva-Veli, Marc Angel, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, David Casa, Jarosław Duda, Estrella Durá Ferrandis, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Loucas Fourlas, Cindy Franssen, Helmut Geuking, Alicia Homs Ginel, Irena Joveva, Radan Kanev, Stelios Kypouropoulos, Katrin Langensiepen, Miriam Lexmann, Elena Lizzi, Jörg Meuthen, Max Orville, Dennis Radtke, Guido Reil, Daniela Rondinelli, Monica Semedo, Eugen Tomac, Maria Walsh, Stefania Zambelli
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere	Konstantinos Arvanitis, Rosa D’Amato, José Gusmão, Evelyn Regner, Terry Reintke
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere (forretningsordenens art. 209, stk. 7)	Attila Ara-Kovács, Franc Bogovič, Mohammed Chahim, Mónica Silvana González, Predrag Fred Matic, Piernicola Pedicini, Sergei Stanishev

ENDELIG AFSTEMNING VED NAVNEOPRÅB I RÅDGIVENDE UDVALG

41	+
ID	Elena Lizzi, Stefania Zambelli
NI	Jörg Meuthen, Daniela Rondinelli
PPE	Franc Bogovič, David Casa, Jarosław Duda, Loucas Fourlas, Cindy Franssen, Helmut Geuking, Radan Kanev, Stelios Kypouropoulos, Miriam Lexmann, Dennis Radtke, Eugen Tomac, Maria Walsh
RENEW	Atidzhe Alieva-Veli, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, Irena Joveva, Max Orville, Monica Semedo, Lucia Āuriš Nicholsonová
S&D	João Albuquerque, Marc Angel, Attila Ara-Kovács, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Mohammed Chahim, Estrella Durá Ferrandis, Mónica Silvana González, Alicia Homs Ginel, Predrag Fred Matić, Evelyn Regner, Sergei Stanishev
The LEFT	Konstantinos Arvanitis, José Gusmão
VERTS/ALE	Rosa D'Amato, Katrin Langensiepen, Piernicola Pedicini, Terry Reintke

0	-

1	0
ID	Guido Reil

Tegnforklaring:

+ : for

- : imod

0 : hverken/eller